مجله راهبردهای آموزش
دوره ۳، شماره ۲، تابستان ۱۳۸۹
صفحات: ۷۶-۷۳

Iranian Journal of Educational Strategies
Vol. 3, No. 2, Summer 2010
Pages: 73-76

مروری

سبک‌های یادگیری و کاربرد آنها در پرستاری

مهرنوش پازارگادی[۱] *PhD*، سیمین طهماسبی[*] *MSc*

[*]دانشکده پرستاری و مامایی، واحد شهرکرد، دانشگاه آزاد اسلامی، شهرکرد، ایران

[۱]دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

چکیده

مقدمه: شناخت عوامل مهم در ایجاد یادگیری موثر از ضروریات آموزش موفق است. یکی از این عوامل سبک یادگیری دانشجویان است. براساس نظر اندیشمندان، سبک‌های یادگیری مختلفی مانند وابسته و غیروابسته به زمینه، تاملی، واکنشی و غیره وجود دارند که در این مقاله به آنها اشاره شده است. اطلاع از سبک یادگیری می‌تواند به تربیت پرستاران با کفایت کمک نماید. در نتیجه، هدف از نگارش این مقاله مروری، آشنایی با سبک‌های یادگیری و کاربرد آنها در آموزش پرستاری بود.

نتیجه‌گیری: افزایش آگاهی نسبت به شیوه یادگیری باعث فراگیری کارآتر شده و استفاده از عوامل محیطی به شکل مطلوب و در راستای یادگیری فردی و حذف اعمال نامناسب را سبب می‌شود. معلم باید روش‌های ارتباطی و آموزشی خود را تا آنجا که ممکن است با سبک‌های یادگیری و تفکر فراگیران وفق دهد تا یادگیری هرچه بهتر و عمیق‌تر اتفاق افتد.

کلیدواژه‌ها: سبک یادگیری، پرستاری، آموزش

Learning styles and their application in nursing

Pazargadi M.[1] *PhD*, Tahmasebi S.* *MSc*

[*]Faculty of Nursing & Midwifery, Shahrekord Branch, Islamic Azad University, Shahrekord, Iran
[1]Faculty of Nursing & Midwifery, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Abstract

Introduction: Recognition of the important factors in creating effective learning is necessary for successful teaching. One of these factors is student learning style. According to scholars' opinion, there are different learning styles such as dependent and independent to the field, contemplative, reflective and etc. that has referred in this paper. Knowing of learning styles can help to train reserved nurses. Thus, the purpose of writing this review was familiarity with learning styles and their application in nursing education.

Conclusion: Rising awareness of learning style make learning more efficient and cause to appropriate using of environmental factors along individual learning and removal of inappropriate activities. Teacher should adapt his/her communication and educational approaches with learning and thinking styles of learners as far as possible to achieve better and deeper learning.

Keywords: Learning Style, Nursing, Education

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-09]

نویسنده مسئول: سیمین طهماسبی. تمام درخواست‌ها باید به نشانی tahmas_s2004@yahoo.co.uk فرستاده شوند.

دریافت مقاله: ۸۹/۵/۱۵ پذیرش مقاله: ۸۹/۷/۱۲

مقدمه

آموزش، فرآیندی پیچیده است که هرگونه ساده‌نگری در مورد آن، می‌تواند منجر به هدررفتن نیروها و امکانات شده و تلاش‌ها را با شکست مواجه سازد. بنابراین، توسعه آموزش و ایجاد تحول در آن نیازمند شناخت فرآیند آموزش و عوامل موثر بر آن است. این موضوع در آموزش پرستاری اهمیت بیشتری دارد، زیرا ماموریت اصلی آموزش پرستاری، تربیت پرستارانی توانمند و شایسته است که دانش، نگرش و مهارت‌های لازم برای حفظ و ارتقای سلامت آحاد جامعه را داشته باشند [۱]. یکی از عوامل مهم در آموزش، به‌خصوص در پرستاری، سبک یادگیری است. دانش مربوط به سبک یادگیری می‌تواند در سازمان‌دهی محیط آموزش، چگونگی تعامل معلمان با دانشجویان و چگونگی یاددهی و یادگیری محتوی مورد استفاده قرار گیرد [۲]. به همین دلیل، در این مقاله ابتدا به معرفی متداول‌ترین سبک‌های یادگیری پرداخته و سپس، کاربرد آن در پرستاری را مورد توجه قرار می‌دهیم.

هر شخص با روش منحصربه‌فرد خود مطالب را یاد می‌گیرد، چراکه هر فرد با توجه به روشی که آن را ترجیح می‌دهد، اطلاعات را پردازش و درک می‌نماید [۳]. سبک یادگیری به چگونگی یادگیری یادگیرنده اشاره می‌کند، نه به این‌که به چه خوبی از عهده یادگیری برمی‌آید؛ به بیان دیگر، سبک‌های یادگیری ترجیحات فرد هستند و نه توانایی‌های او. به همین علت، به این ویژگی‌ها سبک‌های یادگیری و نه توانایی یادگیری گفته می‌شود [۴]. در حقیقت، سبک‌ها از ۱۹۷۰ به جهان معرفی شدند [۵]. برای سبک یادگیری تعاریف متعددی ارایه شده است. *پیرس* اشاره می‌کند که سبک یادگیری روشی است که دانش‌آموز یا دانشجو در یادگیری مطالب درسی، از آن بهره می‌گیرد و آن را به روش‌های دیگر ترجیح می‌دهد. بسیاری از افراد هر کلاس با وجود شباهت سنی، ملیت، نژاد، فرهنگ و مذهب سبک یادگیری متفاوتی دارند. این‌که افراد برای یادگیری چه چیزی را ارجح می‌دانند به سبک یادگیری آنها بستگی دارد.

سبک یادگیری در خانواده‌ها متفاوت بوده و اغلب کودکان قسمتی از سبک یکی از والدین خود را تقلید می‌نمایند. ارجحیت سبک در خواهران و برادران نیز متفاوت است. توارث ضرورتا تعیین‌کننده سبک یادگیری نیست [۶]. عوامل دیگری نیز در روش یادگیری دخالت دارند، مانند تاریخچه زندگی فرد، تعداد خواهر و برادر، چندمین فرزند خانواده بودن، تک‌فرزندی، فرزند آخر بودن، معلم، دوستان و تجربیاتی که فرد در زندگی کسب می‌کند [۳]. ارجحیت‌های سبک یادگیری در طول زمان تغییر می‌کنند [۷]. در دوره‌ای که فرد سبکی را بر دیگر سبک‌ها اولویت می‌دهد، استراتژی‌ها و منابع به تکمیل آن سبک کمک می‌کنند تا یادگیری هرچه بهتر صورت پذیرد [۵].

انواع سبک‌های یادگیری

سبک‌های یادگیری را به‌طور کلی می‌توان به سه دسته "شناختی"، "عاطفی" و "فیزیولوژیک" دسته‌بندی نمود. سبک‌های یادگیری شناختی مبتنی بر روشی که شخص موضوع‌ها را درک می‌کند، اطلاعات را به خاطر می‌سپارد، درباره مطلب می‌اندیشد و مسایل را حل می‌کند، تعریف می‌شوند. سبک‌های یادگیری عاطفی دربرگیرنده ویژگی‌های شخصیتی و هیجانی یادگیرنده مانند پشتکار، تنها کارکردن یا با دیگران کارکردن و پذیرش یا رد تقویت‌کننده‌های بیرونی هستند. سبک‌های یادگیری فیزیولوژیک، جنبه زیست‌شناختی دارند و دربرگیرنده واکنش‌های فرد به محیط فیزیکی موثر بر یادگیری او هستند. بیش از سه‌پنجم سبک‌های یادگیری متاثر از عوامل زیستی (مانند ترجیح‌دادن مطالعه در شب یا روز یا ترجیح‌دادن مطالعه در محیط‌های گرم یا سرد) هستند [۵]. نظر به این‌که سبک‌های یادگیری شناختی تظاهرات حیطه شناختی افراد هستند و در مقایسه با سایر سبک‌ها کاربرد وسیع‌تری دارند، در این مقاله عمدتا به متداول‌ترین این دسته از سبک‌های یادگیری می‌پردازیم.

الف) سبک‌های وابسته به- و فارغ از زمینه

گویای این مطلب است که قضاوت‌های شخصی بعضی یادگیرندگان تحت تاثیر زمینه موضوع یادگیری قرار می‌گیرد، درحالی‌که برای بعضی افراد تاثیر زمینه بسیار اندک است یا اصلا وجود ندارد و به‌راحتی می‌توانند اطلاعات مهم را از سایر اطلاعات تفکیک نمایند. افراد فارغ از زمینه یا تحلیل‌نگرها در دیدن تصویری از جنگل، به درختان و شکل آنها توجه می‌کنند، درحالی‌که کلی‌نگرها یا وابسته به زمینه‌ها به کلیت جنگل توجه دارند تا درختان [۸]. با بررسی مطالعات انجام‌شده در زمینه این دو دسته می‌توان گفت که افراد وابسته به زمینه یا کلی‌نگرها در انجام فعالیت‌های گروهی و مشارکتی، در شرایط پیروی از عملکردی استاندارد و مطالعات علوم اجتماعی و افراد فارغ از زمینه یا تحلیل‌نگرها در مشکل‌گشایی و یادگیری زبان موفق‌ترند. لازم به توضیح است که بیشتر افراد حد وسط میان این دو قطب هستند و در ضمن هیچ دسته‌ای بر دیگری ارجحیت ندارد.

ب) سبک‌های تکانشی و تاملی

نشانگر آن است که فرد با چه سرعتی به تکالیف شناختی پاسخ می‌دهد. یادگیرندگان تکانشی سریع عمل می‌کنند، اما اشتباهات زیادی مرتکب می‌شوند. اینها به سئوالی که از آنها بشود با اولین جوابی که به ذهن آنها می‌رسد، پاسخ می‌دهند و نکته مهم از نظر آنها سریع پاسخ‌دادن است. یادگیرندگان تاملی، کند کار می‌کنند، اما خطای کمتری مرتکب می‌شوند. آنها پیش از حرف‌زدن فکر می‌کنند و به جواب‌درست‌دادن می‌اندیشند تا سریع پاسخ‌دادن.

لازم است به این نکته توجه شود که ویژگی کیفی تسلط یا عدم تسلط بر موضوع نیز بر سرعت پاسخ‌دهی تاثیر دارد. دیگر این‌که این سبک بیشتر در محیط خانه فرا گرفته می‌شود، اما مدرسه نیز بر آن تاثیر دارد [۴].

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-09]

ج) سبک یادگیری *کلب*

نظریه‌ای تجربی اساس شکل‌گیری این سبک است. براساس نظر *کلب* یادگیری هم فرآیند و هم برآیند است و به ۴ شکل در افراد دیده می‌شود. "فعالان" به‌طور فعال تجربه می‌کنند و تمایل به شبیه‌سازی، مطالعه موردی و انجام تکلیف دارند؛ "تاملی‌ها" مشاهده با تامل دارند و از طوفان مغزی بهره بیشتری می‌برند؛ "نظریه‌پردازان" به مفهوم‌سازی انتزاعی علاقمندند و به یادگیری از طریق سخنرانی تمایل دارند؛ و "عمل‌گراها" به کاربرد عینی توجه دارند و بر مشاهده و کاربرد در عمل تاکید می‌کنند.

سبک یادگیری *کلب* به صورت زیر طبقه‌بندی می‌شود:

۱- افراد سبک "واگرا" تمایل به مشاهده تا انجام عملی کار دارند. اطلاعات را جمع می‌کنند و با تصور ذهنی سعی در حل مشکل دارند. در گروه مشارکت کرده و با ذهن باز به بحث گوش داده و بازخورد دریافت می‌کنند.

۲- افراد تلفیق‌گرا به خلاصه‌گویی علاقمندند. این افراد به خواندن، سخنرانی و کشف مدل‌های تحلیلی علاقه دارند.

۳- افراد سبک همگرا به استدلال منطقی و مباحثه استقرایی علاقه دارند.

۴- افراد سبک انطباق‌گرا به کار تجربی تمایل داشته و از راه‌های مختلف برای رسیدن به هدف استفاده می‌کنند [۹].

د) سبک یادگیری *دان*

نظر به این‌که اکثر انسان‌ها از سبک‌های یادگیری متفاوتی استفاده می‌کنند، استفاده از سبک‌های فوق برای معرفی ویژگی‌های فردی بهعلت دوبعدی‌بودن ممکن است مناسب نباشد؛ لذا، *دان* متغیرهایی مانند شرایط محیطی، سطوح انگیزشی و روحی- روانی، ارجحیت‌های اجتماعی و احتیاجات و خصوصیات فیزیکی را به‌صورت چندبعدی پیشنهاد می‌دهد که در جدول ۱ ارایه شده‌اند.

کاربرد سبک‌های یادگیری در پرستاری

اطلاع از سبک یادگیری پرستاران نه‌تنها با ارجحیت‌های فردی در ارتباط است، بلکه با دریافت اطلاعات، فرآیند حل مساله و حتی کسب موفقیت حرفه‌ای و فردی نیز مرتبط است [۱۰]. در آموزش پرستاری بایستی به ویژگی‌های فردی و سبک‌های یادگیری متفاوت فراگیران توجه شود تا یادگیری موثر رخ دهد [۱۱].

برای کسانی که با دیدن بهتر یاد می‌گیرند: باید از نمودارها، نمایش با پاورپوینت، ویدئو، نقشه مفهومی، چارت‌ها، شکل‌ها، نمادها و غیره استفاده شود. تشویق به یادداشت‌برداری نکات مهم روی کارت‌های رنگی کوچک و خط‌کشیدن زیر نکات مهم و کمک به یادگیری در آرامش بدون مزاحمت کلامی کمک‌کننده است.

برای کسانی که با شنیدن بهتر یاد می‌گیرند: استفاده از یادگیری مشارکتی با خواندن با صدای بلند و توضیح‌دادن برای یکدیگر موثرتر است. تشویق به خواندن گروهی، سئوال از یکدیگر، ضبط صدا و مرور دروس با دوستان، توصیه به استفاده از سرواژه‌ها در یادگیری مفاهیم می‌تواند مفید باشد.

جدول ۱) متغیرهای چندبعدی سبک یادگیری *دان* [۷]

شرایط یادگیری	حالات	توصیف
محیطی	صدا	به سکوت احتیاج دارد
		صدا را تحمل می‌کند
	نور	به نور زیاد احتیاج دارد
		به نور کم احتیاج دارد
	دما	محیط سرد را می‌پسندد
		محیط گرم را می‌پسندد
	طرح‌ریزی	طرح‌ریزی باید رسمی باشد
		طرح‌ریزی غیررسمی باشد
سطوح انگیزشی و روحی- روانی	انگیزه	خودانگیزش است
		به انگیزه نیاز دارد
	پشتکار	مصر است
		مصر و پایدار نیست
	پاسخ‌دهندگی	پاسخ‌دهنده است
		خیلی پاسخ‌دهنده نیست
	ساختار	به یادگیری ساخته‌شده احتیاج دارد
		به ساختار کمی احتیاج دارد
ارجحیت‌های اجتماعی	گروهی	یادگیری به‌تنهایی
		یادگیری با یک گروه
		یادگیری با دو گروه
		یادگیری با چندگروه
	سنی	با بزرگسالان
		از چند طریق
احتیاجات و خصوصیات فیزیکی	حس	سمعی
		بصری
		لامسه
		تعادلی
	تغذیه	به خوراک احتیاج دارد
		به خوراک احتیاج ندارد
	زمان	صبح زود
		نیمه روز
		بعد از ظهر
		غروب
	تحرک	به تحرک احتیاج دارد
		به تحرک احتیاجی ندارد

برای کسانی که با خواندن و نوشتن بهتر یاد می‌گیرند: دادن تکلیف‌هایی مانند فهرست‌کردن مفاهیم یا بازنویسی با استفاده از کلمات خود توصیه می‌شود. دادن تکالیف مختلف خواندنی و نوشتنی و تشویق به ترجمه اشکال و نمودارها به‌صورت جملات موثر است.

برای کسانی که با لمس و حرکت بهتر یاد می‌گیرند: مشارکت‌دادن

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-09]

مجله راهبردهای آموزش
دوره ۳، شماره ۲، تابستان ۱۳۸۹
صفحات: ۷۶-۷۳

Iranian Journal of Educational Strategies
Vol. 3, No. 2, Summer 2010
Pages: 73-76

مروری

سبک‌های یادگیری و کاربرد آنها در پرستاری

مهرنوش پازارگادی[۱] *PhD*، سیمین طهماسبی[*] *MSc*

[*]دانشکده پرستاری و مامایی، واحد شهرکرد، دانشگاه آزاد اسلامی، شهرکرد، ایران

[۱]دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

چکیده

مقدمه: شناخت عوامل مهم در ایجاد یادگیری موثر از ضروریات آموزش موفق است. یکی از این عوامل سبک یادگیری دانشجویان است. براساس نظر اندیشمندان، سبک‌های یادگیری مختلفی مانند وابسته و غیروابسته به زمینه، تاملی، واکنشی و غیره وجود دارند که در این مقاله به آنها اشاره شده است. اطلاع از سبک یادگیری می‌تواند به تربیت پرستاران با کفایت کمک نماید. در نتیجه، هدف از نگارش این مقاله مروری، آشنایی با سبک‌های یادگیری و کاربرد آنها در آموزش پرستاری بود.

نتیجه‌گیری: افزایش آگاهی نسبت به شیوه یادگیری باعث فراگیری کارآتر شده و استفاده از عوامل محیطی به شکل مطلوب و در راستای یادگیری فردی و حذف اعمال نامناسب را سبب می‌شود. معلم باید روش‌های ارتباطی و آموزشی خود را تا آنجا که ممکن است با سبک‌های یادگیری و تفکر فراگیران وفق دهد تا یادگیری هرچه بهتر و عمیق‌تر اتفاق افتد.

کلیدواژه‌ها: سبک یادگیری، پرستاری، آموزش

Learning styles and their application in nursing

Pazargadi M.[1] *PhD*, Tahmasebi S.* *MSc*

[*]Faculty of Nursing & Midwifery, Shahrekord Branch, Islamic Azad University, Shahrekord, Iran
[1]Faculty of Nursing & Midwifery, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Abstract

Introduction: Recognition of the important factors in creating effective learning is necessary for successful teaching. One of these factors is student learning style. According to scholars' opinion, there are different learning styles such as dependent and independent to the field, contemplative, reflective and etc. that has referred in this paper. Knowing of learning styles can help to train reserved nurses. Thus, the purpose of writing this review was familiarity with learning styles and their application in nursing education.

Conclusion: Rising awareness of learning style make learning more efficient and cause to appropriate using of environmental factors along individual learning and removal of inappropriate activities. Teacher should adapt his/her communication and educational approaches with learning and thinking styles of learners as far as possible to achieve better and deeper learning.

Keywords: Learning Style, Nursing, Education

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-09]

نویسنده مسئول: سیمین طهماسبی. تمام درخواست‌ها باید به نشانی tahmas_s2004@yahoo.co.uk فرستاده شوند.

دریافت مقاله: ۸۹/۵/۱۵ پذیرش مقاله: ۸۹/۷/۱۲

دانشجویان در فرآیند یادگیری، دادن فرصت تمرین آموخته‌ها در شرایط واقعی تا حد امکان، استفاده از ایفای نقش، فرآیند حل مساله و غیره در یادگیری مفاهیم و اجازه جابه‌جایی در گروه‌های مختلف برای کار با دانشجویان مختلف با طرق یادگیری متفاوت، اجازه دنبال‌کردن نوشته‌ها با مداد یا دست، اجازه حفظ یا یادآوری با کمک انگشتان دست، اجازه حرکت داشتن در زمان به‌خاطر سپاری و توصیه به گوش‌دادن موزیک زمان مطالعه (تا حدممکن) تاثیر بیشتری دارد [۱۲]. به‌دلیل تاثیر سبک یادگیری بر تفاوت نمرات کلاسی (وابسته به زمینه‌ها بالاتر) و پایان دوره (فارغ از زمینه‌ها بالاتر) مدرس در نمره‌دهی باید هر دو را مدنظر قرار دهد [۱۳]. در بالین، شناخت سبک یادگیری به یادگیری موثر کمک کرده و از طریق آن می‌توان نظریه‌ها را در عمل به‌کار گرفت [۱۴]. تطابق نحوه تدریس با سبک یادگیری دانشجویان در پیشرفت تحصیلی آنان اثر دارد [۱۵].

نتیجه‌گیری

افزایش آگاهی نسبت به شیوه یادگیری باعث فراگیری کارآتر شده و استفاده از عوامل محیطی به شکل مطلوب و در راستای یادگیری فردی و حذف اعمال نامناسب را سبب می‌شود. معلم باید روش‌های ارتباطی و آموزشی خود را تا آنجا که ممکن است با سبک‌های یادگیری و تفکر فراگیران وفق دهد، تا یادگیری هرچه بهتر و عمیق‌تر اتفاق افتد.

منابع

1- Li YS, Chen PS, Tsai SJ. A comparison of the learning styles among different nursing programs in Taiwan: Implications for nursing education. Nurs Educ Today. 2008;28(1):70-6.

2- McAllen E. Faculty and student perceptions of teaching styles: Do teaching styles differ for traditional and nontraditional students [cited 2006, Dec 24]. Available from: http://www.eric.ed.gov.

۳- وایتکر ل. مهارت‌های ضروری مطالعه موفق. محمدی فاطمه، مترجم. شیراز: ناشر/مولف؛ ۱۳۸۱.

۴- سیف علی‌اکبر. روان‌شناسی یادگیری و آموزش. تهران: نشر دوران؛ ۱۳۸۰.

5- Dunn R. How to implement and supervise a learning style program. 1st ed. Alexandria: Association for Supervision & Curriculum Development; 1996.

6- Fleming N. Teaching and learning styles: VARK strategies. Christchurch, NZ: Honolulu Community College; 2001.

7-Watkin H. Role of the field-dependent and field-independent cognitive styles in academic evolution: A longitudinal study. J Educ Psych. 1997;69(3):197-211.

8- Dunn R, Griggs SH. Practical approaches to use learning styles in higher education. Westport: Bergin & Garvey Inc.; 2000.

9- Wyss R. Field independent/dependent learning styles and L2 acquisition [cited 2007, Jun 8]. Week Column. Available from: http://www.eltnewsletter.com/back/June2002/art1022002.htm.

10- Moyer B. Nursing education: Foundations for practice excellence. 1st ed. Philadelphia: FA Davis Company; 2008.

11- Cavanagh S. The assessment of student nurse learning styles using the Kolb learning styles inventory [cited 2004, Dec 14]. Available from: www.elsevierltd.com.

12- Watkins CH, Carnell E, Lodge C. Effective learning in classrooms. City: SAGE Publications Inc.; 2007.

13- Renninger K, Snyder S. Effects of cognitive style on perceived satisfaction and performance among students and teachers. J Educ Psychol. 1983;75(5):668-76.

14- Chow FLW, Suen LKP. Clinical staff as mentors in pre-registration undergraduate nursing education: Students' perceptions of the mentor's roles and responsibilities. Nurs Educ Today. 2001;21:350-8.

15- Hewitt D. Understanding effective learning strategies for the classroom [cited 2008, May 1]. Available from: www.openup.co.uk.

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-09]